НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА" КАФЕДРА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

3ВІТ Про виконання лабораторної роботи № 4 з дисципліни «Вступ до інженерії програмного забезпечення»

Лекторка:

доцент Левус €. В.

Виконала:

студ. групи ПЗ-16

Голомша О.Я.

Прийняв:

викладач Самбір А. А.

$$\sum =$$
 _____

Тема. Підвищення зручності користування програмою як задача супроводу ПЗ.

Мета. Навчитися розробляти ескізи інтерфейсу користувача та створювати інструкцію користувача.

Теоретичні відомості

2. У чому полягає етап експлуатації Π 3? Що ϵ вхідними даними для цього етапу?

Етап експлуатації полягає у тому що готове ПЗ передають у використання, визначають ефективність використання. Вхідними даними для цього етапу є протестована програма без серйозних помилок у роботі.

- 20. Наведіть типові приклади реалізації принципу «Сповіщення про поточний стан».
  - Коли користувач наводить курсор миші на елемент графічного інтерфейсу чи натискає на нього, цей елемент змінює свій вигляд, даючи знати що відбувається взаємодія саме з цією частиною програмної системи

Наприклад, коли я наводжу курсор на одну з кнопок своєї програми, вона підсвічується синім кольором.

- Використання прогрес-бару. Найчастіше їх використовують під час маніпуляцій з об'ємними файлами, наприклад, під час їх завантаження чи копіювання.
- Повідомлення про те де перебуває користувач, наприклад, якщо програма має декілька вкладок, треба щоб активна вкладка якось виділялась.
- 19. Як можуть бути виміряні характеристики зручного інтерфейсу?

Вони можуть бути виміряні такими чинниками:

о легкість освоєння системи користувачем;

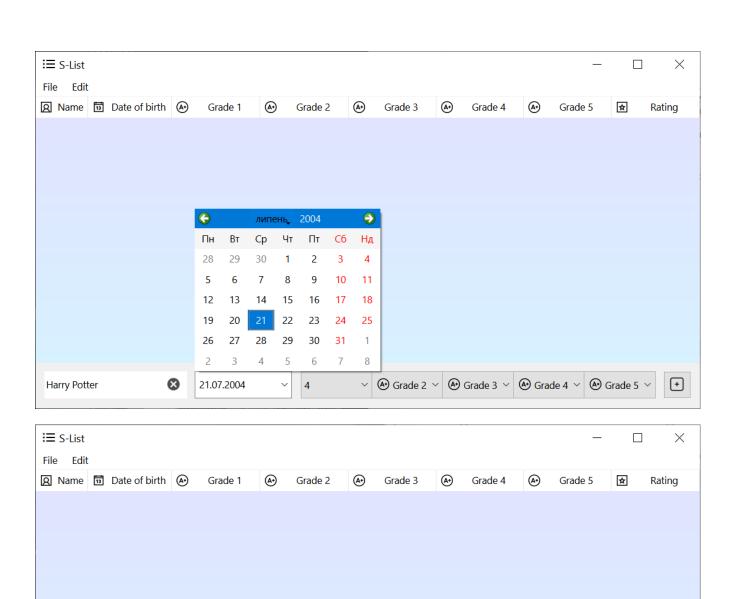
- о ефективність роботи з системою після освоєння її графічного інтерфейсу;
- о запам'ятовуваність стилю використання графічного інтерфейсу програми;
- о частота допускання помилок користувачем;
- о загальне задоволення від користування програмною системою.

Постановка завдання

- 1. Розробити прототип UI до наступної версії програми, яка була протестована у попередній лабораторній роботі. Інтерфейс має забезпечити зручність користування програмою і проілюструвати виконання евристик побудови зручного інтерфейсу користувача.
  - Розробити дизайн повідомлень усіх вище перерахованих типів для своєї програми.
  - Для виконання цього завдання потрібно зобразити ескіз інтерфейсу програми та повідомлень набором рисунків. Рисунки мають у повній мірі демонструвати усі можливі варіанти взаємодії користувача з програмою.
- 2. Скласти інструкцію користувача для програми (з передбаченим інтерфейсом). Для виконання цього завдання потрібно використати описані рекомендації для створення інструкції користувача зі скороченим змістом.
- 3*. Імплементувати розробку GUI для нової версії програми.

Отримані результати

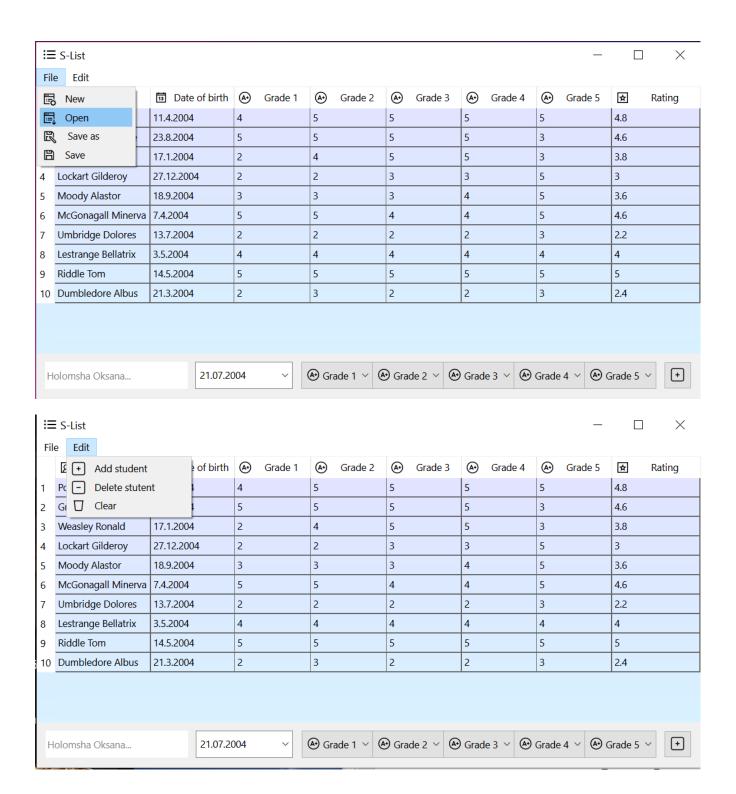
× 5

21.07.2004

Harry Potter

+

× 4

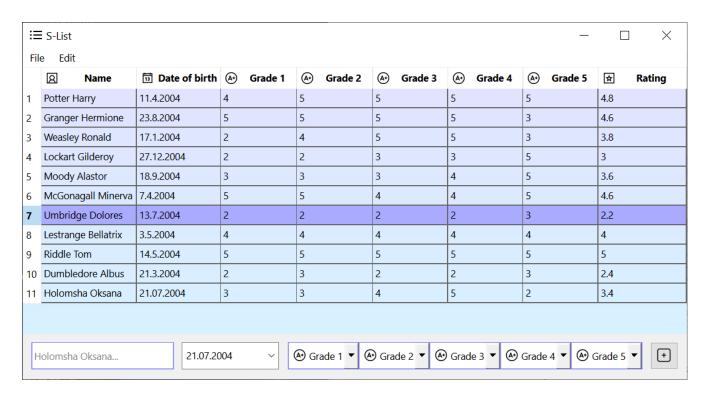
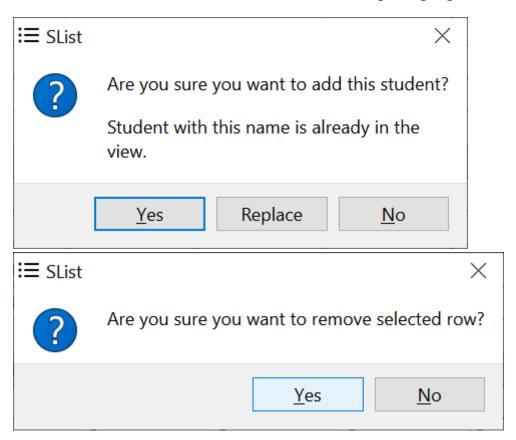
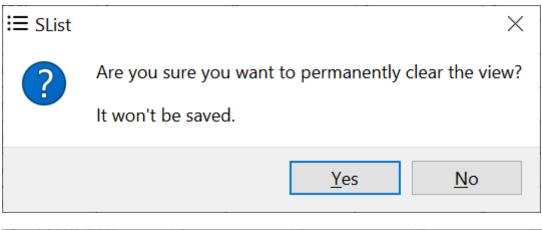
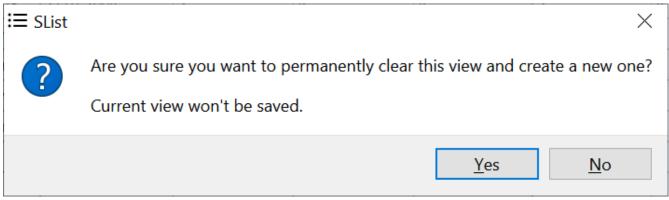
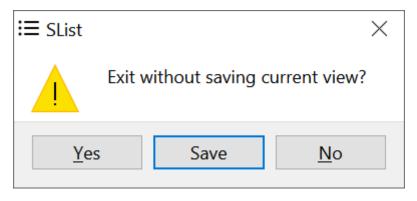

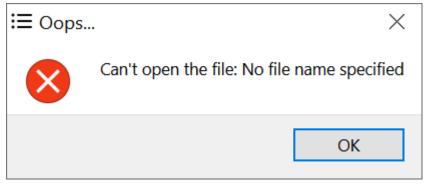
Рис. 1-6. GUI нової версії програми

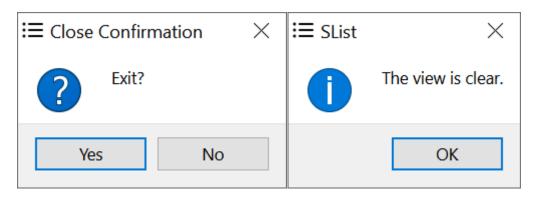

Рис. 7-14. Дизайн повідомлень

Інструкція користувача

1. Компоненти ПЗ.

Програмну систему ророблено мовою Qt C++ 5.10 у середовищі розробки Qt Creator 7.0.0 і може експлуатуватися під управлінням ОС Windows.

Для коректної роботи програми необхідний комп'ютер з процесором не менше 200 МГц та оперативною пам'яттю не менше 256 Мб. Для експлуатації програми необхідно встановити стандартний пакет Qt Creator 7.0.0.

2. Встановлення ПЗ.

Для роботи пакету необхідно встановити пакет CMake 3.21.1 64-bit та Ninja 1.10.2.

3. Налаштування ПЗ.

Для коректної роботи програми неподрібно проводити ніяких налаштувань.

4. Базові функції ПЗ.

4.1. Створити нову таблицю:

Щоб створити нову таблицю, в меню "File" оберіть пункт "New".

4.2. Відкрити файл:

Для того щоб вивести дані з файлу на таблицю, в меню "File" оберіть пункт "Open".За допомогою діалогу оберіть текстовий файл, який буде виведено у таблицю.

4.3. Зберегти таблицю як:

Щоб зберегти таблицю як, в меню "File" оберіть пункт "Save as". За допомогою діалогу оберіть локацію збереження файлу та його назву.

4.4. Зберегти таблицю в той самий файл:

Для збереження таблиці в той самий файл в меню "File" оберіть пункт "Save".

4.5. Додати нового студента:

Щоб додати нового студента виконайте такі кроки:

- а) Уведіть прізвище та ім'я студента у графу з ім'ям під таблицею, встановіть його дату народження та 5 оцінок.
- b) Натисніть на кнопку "+" під таблицею або в меню "Edit"/"Add student".

4.6. Видалити студента:

Щоб видалити студента з таблиці виконайте такі послідовні кроки:

- а) Оберіть з таблиці 1 студента та натисніть на рядок у якому він знаходиться.
- b) У меню "Edit" натисніть на кнопку "Delete student".
- 4.7. Очистити таблицю:

Щоб очистити таблицю перейдіть в меню "Edit" та оберіть пункт "Clear".

5. Аналіз можливих помилок.

У випадку зрою перегляньте файл log.txt.

Код нової версії програми з імплементованим GUI

Mainwindow.h

```
#ifndef MAINWINDOW H
#define MAINWINDOW H
#include <QMainWindow>
namespace Ui { class MainWindow; }
class MainWindow : public QMainWindow
public:
    MainWindow(QWidget *parent = nullptr);
    ~MainWindow();
private:
    Ui::MainWindow *ui;
    QString m filename;
    bool m save checker;
private slots:
    void open();
    void add();
    void delete selected();
    void action clear();
    void new view();
```

```
void save_as();
void save();
void on_actionAdd_element_triggered();
void closeEvent(QCloseEvent *event);
};
#endif // MAINWINDOW H
```

Mainwindow.cpp

```
#include <QFile>
#include <QFileDialog>
#include <QMessageBox>
#include <QDesktopServices>
#include <QStatusBar>
#include <QCloseEvent>
MainWindow::MainWindow(QWidget *parent)
    : QMainWindow(parent)
    , ui(new Ui::MainWindow)
    ui->setupUi(this);
    this->setWindowTitle("S-List");
    ui->tableWidget->horizontalHeader()->setSectionResizeMode(0,
QHeaderView::ResizeToContents);
    ui->tableWidget->horizontalHeader()->setSectionResizeMode(1,
QHeaderView::ResizeToContents);
    ui->tableWidget->horizontalHeader()->setSectionResizeMode(2,
QHeaderView::Stretch);
    ui->tableWidget->horizontalHeader()->setSectionResizeMode(3,
QHeaderView::Stretch);
    ui->tableWidget->horizontalHeader()->setSectionResizeMode(4,
OHeaderView::Stretch);
    ui->tableWidget->horizontalHeader()->setSectionResizeMode(5,
QHeaderView::Stretch);
    ui->tableWidget->horizontalHeader()->setSectionResizeMode(6,
OHeaderView::Stretch);
    connect(ui->actionOpen, &QAction::triggered, this, &MainWindow::open);
&MainWindow::delete selected);
    connect(ui->actionAdd element, &QAction::triggered, this, &MainWindow::add);
    connect(ui->actionClear, &QAction::triggered, this, &MainWindow::action clear);
    connect(ui->actionNew, &QAction::triggered, this, &MainWindow::new view);
    connect(ui->actionSaveAs, &QAction::triggered, this, &MainWindow::save as);
    connect(ui->actionSave, &QAction::triggered, this, &MainWindow::save);
    connect(ui->btn add, SIGNAL(clicked(bool)), this, SLOT(add()));
MainWindow::~MainWindow()
    delete ui;
```

```
void MainWindow::open(){
    QString filename = QFileDialog::getOpenFileName(this, "Open the file");
   m filename = filename;
    OFile file (filename);
    if(!file.open(QFile::ReadOnly|QFile::Text)){
        QMessageBox::critical(this, "Oops...", "Can't open the file:
"+file.errorString());
        return;
    QTextStream in(&file);
   QList< QStringList > lists;
    QString line;
    int count = 0;
   do{
        line = in.readLine();
        lists << line.split(" ; ");</pre>
        ++count;
    }while(!line.isNull());
   ui->tableWidget->setRowCount(count - 1);
    for ( int row = 0; row < ui->tableWidget->rowCount(); ++row ) {
        for ( int column = 0; column < ui->tableWidget->columnCount(); ++column ) {
            if(column == 0)
                ui->tableWidget->setVerticalHeaderItem(row, new
QTableWidgetItem(QString::number(row + 1)));
            if(column == ui->tableWidget->columnCount() - 1){
                int mark1 = ui->tableWidget->item(row, 2)->text().toInt();
                int mark2 = ui->tableWidget->item(row, 3)->text().toInt();
                int mark3 = ui->tableWidget->item(row, 4)->text().toInt();
                int mark4 = ui->tableWidget->item(row, 5)->text().toInt();
                int mark5 = ui->tableWidget->item(row, 6)->text().toInt();
                float avgMark = (mark1 + mark2 + mark3 + mark4 + mark5) / 5.0;
                ui->tableWidget->setItem(row, column, new
QTableWidgetItem(QString::number(avgMark)));
            else
                 ui->tableWidget->setItem(row, column, new
QTableWidgetItem(lists[row][column]));
    file.close();
   m save checker = false;
void MainWindow::add() {
    if(ui->cbox_1->currentText() != "Grade 1") ui->cbox_1->setStyleSheet("");
    if(ui->cbox 2->currentText() != "Grade 2") ui->cbox 2->setStyleSheet("");
```

```
if(ui->cbox 3->currentText() != "Grade 3") ui->cbox 3->setStyleSheet("");
if(ui->cbox_4->currentText() != "Grade 4") ui->cbox_4->setStyleSheet("");
if(ui->cbox_5->currentText() != "Grade 5") ui->cbox_5->setStyleSheet("");
if(ui->txt name->text() != "") ui->txt name->setStyleSheet("");
bool name checker = false;
for(int i = 0; i < 10; ++i){</pre>
    if(ui->txt name->text().length() < 4) name checker = true;</pre>
    if(!ui->txt name->text().contains(" ")) name checker = true;
int t = 0;
if(ui->txt_name->text() == "" || name checker == true) {
    ui->txt name->setStyleSheet("border: 1px solid #7575ff");
if(ui->cbox 1->currentText() == "Grade 1"){
    ui->cbox 1->setStyleSheet("border: 1px solid #7575ff");
    t++;
if(ui->cbox 2->currentText() == "Grade 2"){
    ui->cbox 2->setStyleSheet("border: 1px solid #7575ff");
if(ui->cbox 3->currentText() == "Grade 3"){
    ui->cbox 3->setStyleSheet("border: 1px solid #7575ff");
if(ui->cbox 4->currentText() == "Grade 4"){
   ui->cbox 4->setStyleSheet("border: 1px solid #7575ff");
if(ui->cbox 5->currentText() == "Grade 5"){
    ui->cbox 5->setStyleSheet("border: 1px solid #7575ff");
    t++;
if(t > 0) return;
QMessageBox msq;
msg.setWindowIcon(this->windowIcon());
msg.setText("Are you sure you want to add this student?");
msq.setInformativeText("Student with this name is already in the view.");
msg.setIcon(QMessageBox::Question);
QPushButton *btn yes = msg.addButton(QMessageBox::Yes);
QPushButton *btn no = msg.addButton(QMessageBox::No);
QPushButton *btn_replace = msg.addButton(tr("Replace"), QMessageBox::YesRole);
for(int i = 0; i < ui > tableWidget > rowCount(); ++i){
    if(ui->tableWidget->item(i, 0)->text() == ui->txt name->text()) msq.exec();
if (msg.clickedButton() == btn no) return;
if (msg.clickedButton() == btn replace) {
    for(int i = 0; i < ui->tableWidget->rowCount(); ++i){
        if(ui->tableWidget->item(i, 0)->text() == ui->txt name->text()) {
             std::string name = ui->txt name->text().toStdString();
            name[0] = std::toupper(name[0]);
            int txt_i;
            for(int i = 0; i < name.length(); ++i){</pre>
```

```
if(std::isspace(name[i])) txt i = i + 1;
                name[txt i] = std::toupper(name[txt i]);
                ui->tableWidget->setItem(i, 0, new
QTableWidgetItem(QString::fromStdString(name)));
                ui->tableWidget->setItem(i, 1, new QTableWidgetItem(ui->dateEdit-
>text());
                ui->tableWidget->setItem(i, 2, new QTableWidgetItem(ui->cbox 1-
>currentText());
                ui->tableWidget->setItem(i, 3, new QTableWidgetItem(ui->cbox 2-
>currentText());
                ui->tableWidget->setItem(i, 4, new QTableWidgetItem(ui->cbox 3-
>currentText()));
                ui->tableWidget->setItem(i, 5, new QTableWidgetItem(ui->cbox 4-
>currentText()));
                ui->tableWidget->setItem(i, 6, new QTableWidgetItem(ui->cbox 5-
>currentText()));
                int mark1 = ui->cbox 1->currentText().toInt();
                int mark2 = ui->cbox 2->currentText().toInt();
                int mark3 = ui->cbox 3->currentText().toInt();
                int mark4 = ui->cbox 4->currentText().toInt();
                int mark5 = ui->cbox 5->currentText().toInt();
                float avgMark = (mark1 + mark2 + mark3 + mark4 + mark5) / 5.0;
                ui->tableWidget->setItem(i, 7, new
QTableWidgetItem(QString::number(avgMark)));
                m save checker = false;
                return;
    std::string name = ui->txt name->text().toStdString();
    name[0] = std::toupper(name[0]);
    int txt i;
    for(int i = 0; i < name.length(); ++i){</pre>
        if(std::isspace(name[i])) txt i = i + 1;
    name[txt i] = std::toupper(name[txt i]);
    ui->tableWidget->setRowCount(ui->tableWidget->rowCount() + 1);
    ui->tableWidget->setItem(ui->tableWidget->rowCount() - 1, 0, new
QTableWidgetItem(QString::fromStdString(name)));
    ui->tableWidget->setItem(ui->tableWidget->rowCount() - 1, 1, new
QTableWidgetItem(ui->dateEdit->text()));
    ui->tableWidget->setItem(ui->tableWidget->rowCount() - 1, 2, new
    ui->tableWidget->setItem(ui->tableWidget->rowCount() - 1, 3, new
QTableWidgetItem(ui->cbox 2->currentText()));
    ui->tableWidget->setItem(ui->tableWidget->rowCount() - 1, 4, new
QTableWidgetItem(ui->cbox 3->currentText()));
    ui->tableWidget->setItem(ui->tableWidget->rowCount() - 1, 5, new
QTableWidgetItem(ui->cbox 4->currentText()));
    ui->tableWidget->setItem(ui->tableWidget->rowCount() - 1, 6, new
QTableWidgetItem(ui->cbox 5->currentText()));
    int mark1 = ui->cbox 1->currentText().toInt();
    int mark2 = ui->cbox 2->currentText().toInt();
    int mark3 = ui->cbox 3->currentText().toInt();
    int mark4 = ui->cbox 4->currentText().toInt();
    int mark5 = ui->cbox 5->currentText().toInt();
    float avgMark = (mark1 + mark2 + mark3 + mark4 + mark5) / 5.0;
```

```
ui->tableWidget->setItem(ui->tableWidget->rowCount() - 1, 7, new
QTableWidgetItem(QString::number(avgMark)));
   m save checker = false;
void MainWindow::delete selected() {
    QMessageBox msg;
   msg.setWindowIcon(this->windowIcon());
   msg.setText("Are you sure you want to remove selected row?");
   msg.setIcon(QMessageBox::Question);
    QPushButton *btn yes = msg.addButton(QMessageBox::Yes);
    QPushButton *btn no = msg.addButton(QMessageBox::No);
   msg.exec();
    if(msg.clickedButton() == btn yes){
        ui->tableWidget->removeRow(ui->tableWidget->currentRow());
        for(int i = 0; i < ui->tableWidget->rowCount(); ++i)
            ui->tableWidget->setVerticalHeaderItem(i, new
QTableWidgetItem(QString::number(i + 1)));
        m save checker = false;
   else if (msg.clickedButton() == btn no)
        return;
void MainWindow::action clear() {
   QMessageBox msg;
   msq.setWindowIcon(this->windowIcon());
   msg.setIcon(QMessageBox::Question);
   msg.setText("Are you sure you want to permanently clear the view?");
   msq.setInformativeText("It won't be saved.");
   QPushButton *btn yes = msq.addButton(QMessageBox::Yes);
   QPushButton *btn no = msg.addButton(QMessageBox::No);
    if (msg.clickedButton() == btn yes) {
        ui->tableWidget->clearContents();
        ui->tableWidget->setRowCount(0);
       m save checker = true;
   else if(msg.clickedButton() == btn no)
       return;
void MainWindow::new view() {
   if (ui->tableWidget->rowCount() != 0) {
        QMessageBox msg;
        msg.setWindowIcon(this->windowIcon());
        msq.setIcon(QMessageBox::Question);
       msg.setText("Are you sure you want to permanently clear this view and
create a new one?");
        msg.setInformativeText("Current view won't be saved.");
        QPushButton *btn yes = msq.addButton(QMessageBox::Yes);
        QPushButton *btn no = msg.addButton(QMessageBox::No);
        msq.exec();
        if(msg.clickedButton() == btn yes) {
            ui->tableWidget->clearContents();
            ui->tableWidget->setRowCount(0);
```

```
else if(msg.clickedButton() == btn no) return;
void MainWindow::save as() {
    if(ui->tableWidget->rowCount() == 0) {
        QMessageBox::information(this, "SList", "The view is clear.");
        return;
    QString filename = QFileDialog::getSaveFileName(nullptr, "test", ".", "Text
files (*.txt)");
   m filename = filename;
    QFile file(filename);
    if (file.open(QFile::WriteOnly | QFile::Truncate))
        QTextStream data ( & file );
        QStringList strList;
        for( int r = 0; r < ui->tableWidget->rowCount(); ++r ) {
            strList.clear();
            for( int c = 0; c < ui->tableWidget->columnCount(); ++c ){
                QTableWidgetItem* item = ui->tableWidget->item(r,c);
                if (!item || item->text().isEmpty()){
                    ui->tableWidget->setItem(r,c,new QTableWidgetItem("0")); //IF
                strList << ui->tableWidget->item( r, c )->text()+" ";
        file.close();
        m save checker = true;
        QDesktopServices::openUrl(QString(filename)
.arg(QCoreApplication::applicationDirPath()));
void MainWindow::save() {
    if(ui->tableWidget->rowCount() == 0){
        QMessageBox::information(this, "SList", "The view is clear.");
        return;
   QString filename = m filename;
   QFile file(filename);
    if (file.open(QFile::WriteOnly | QFile::Truncate))
        QTextStream data ( & file );
        QStringList strList;
        for( int r = 0; r < ui -> tableWidget -> rowCount(); ++r ){
            strList.clear();
            for( int c = 0; c < ui->tableWidget->columnCount(); ++c ){
                QTableWidgetItem* item = ui->tableWidget->item(r,c);
                if (!item || item->text().isEmpty()){
```

```
ui->tableWidget->setItem(r,c,new QTableWidgetItem("0"));
                strList << ui->tableWidget->item( r, c )->text()+" ";
            data << strList.join( "; " )+"\n";</pre>
       file.close();
       m save checker = true;
       QDesktopServices::openUrl(QString(filename)
.arg(QCoreApplication::applicationDirPath()));
void MainWindow::closeEvent(QCloseEvent *event) {
   event->ignore();
   if(m save checker == false) {
       QMessageBox msg;
       msq.setWindowIcon(this->windowIcon());
       msg.setIcon(QMessageBox::Warning);
       msg.setText("Exit without saving current view?");
       QPushButton *btn_yes = msg.addButton(QMessageBox::Yes);
       QPushButton *btn no = msg.addButton(QMessageBox::No);
       QPushButton *btn save = msg.addButton(QMessageBox::Save);
       msg.exec();
       if(msg.clickedButton() == btn yes) event->accept();
       else if(msg.clickedButton() == btn no) return;
       else if(msg.clickedButton() == btn save) {
           ui->actionSave->trigger();
           event->accept();
   else if (QMessageBox::Yes == QMessageBox::question(this, "Close Confirmation",
"Exit?", QMessageBox::Yes | QMessageBox::No))
       event->accept();
```

Main.cpp

```
#include "mainwindow.h"

#include <QApplication>

int main(int argc, char *argv[])
{
    QApplication a(argc, argv);
    MainWindow w;
    w.show();
    return a.exec();
}
```

Висновки

Під час виконання лабораторної роботи я навчилася розробляти ескізи інтерфейсу користувача, створювати інструкцію користувача та імплементувати розробку GUI для нової версії програми.